

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

LĒMUMS Nr. 300/1–2 (18012000002522-1)

Rīgā, 2022.gada 11.augustā

Izskatot Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu Padomes (turpmāk arī – Padome) Monitoringa departamenta 2022.gada 9.augusta pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/68 Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Ieva Kalderauska, Padomes locekle Ilva Milzarāja –

konstatē:

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Televīzija” programmas “LTV 1” pārbaudi par programmas ietvaros 2022.gada 28.jūlijā izplatītā raidījuma “1:1” atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2022.gada 9.augusta pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/68, kurā tika konstatēts, ka programmas “LTV1” ietvaros 2022.gada 28.jūlijā tika izplatīts raidījums “1:1”, kurā kā studijas viesis ir uzaicināts gastroenterologs un profesors Anatolijs Danilāns.

[2.1.] **2022.gada 28.jūlijā** tiek izplatīts raidījums “1:1”, kurā raidījuma viesis Anatolijs Danilāns tiek pieteikts kā gastroenterologs un profesors. Raidījumā tiek sniegta informācija par Raidījuma viesi A. Danilānu gan kā personību, gan kā savas jomas profesionāli, kā arī tiek diskutēts par raidījuma viesi hobijiem, izceļot A.Danilāna personības pozitīvās iezīmes.

[3] Pārbaudes laikā konstatēts, ka:

[3.1.] **Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā** ir pieejama informācija¹, ka 2022.gada 28.jūlijā izplatītā raidījuma “1:1” viesis Anatolijs Danilāns ir 14.Saeimas deputāta kandidāts ar trīsdesmit deviņo numuru partijas “Attīstībai/Par!” sarakstā.

[4] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 24.panta pirmā daļa nosaka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši starptautiskie līgumi.”* Tiesību norma nosaka, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir neatkarīgi savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo tiesību normas.

¹ Pieejams: <https://sv2022.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti/attistibai-par> – aplūkots 08.08.2022.

Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka *“priekšvēlēšanu aģitācija ir “politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Latvijas Republikas Satversmes 11.pantā ir noteikts, ka Saeimas vēlēšanas izdarāmas oktobra mēneša pirmajā sestdienā, tas ir, 2022.gada 1.oktobrī. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Saeimas vēlēšanām sākās 2022.gada 4.jūnijā.

PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir “priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

PAL 1.panta 5.punkts nosaka, ka *“samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”*

PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

PAL 11.panta *“Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās” astotā daļa nosaka, ka “pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.”*

[5] Kā norādīts KNAB informatīvajā materiālā, tad:

[5.1.] **par priekšvēlēšanu aģitāciju tiek uzskatīta** – *“informācija, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus;”* Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izplata raidījumu, kurā tiek popularizēts deputāta kandidāts;

[5.2] **viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir** – *“jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;”*² un konkrētajā raidījumā ir konstatēts, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izplata raidījumu, kura nolūks ir veicināt deputāta kandidāta popularitāti un izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes. Turklāt arī atbilstoši *“Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā”* 3.3. punktā ir noteikts, ka Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tikai izņēmumu gadījumos ir pieļaujams intervēt deputātu kandidātus kā neitrālus ekspertus vai vērtētājus par tematiku, kas neskar vēlēšanu aktualitātes. Katram šādam atspoguļojumam jābūt pamatotam acīmredzamā sabiedriskā interesē, kā arī jābūt redakcionāli izsvērtam, vērtējot godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību³, taču, Padomes

² Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download> – aplūkots 08.08.2022.

³ Pieejams: <https://www.neplp.lv/lv/media/641/download> – aplūkots 11.08.2022.

ieskatā, šajā gadījumā nav nodrošināta acīmredzama sabiedriskā interese, tādejādi pārkāpjot godīgu priekšvēlēšanu aģitācijas nodrošināšanu.

[6] Veicot programmā “LTV1” 2022.gada 28.jūlijā izplatītā raidījuma “1:1” monitoringu, konstatēts, ka raidījumu viesis Anatolijs Danilāns raidījumā sniedz interviju kā eksperts ārstniecības jautājumos vispārīgi un saistībā ar Covid-19, kā arī kā personība izplata informāciju par to, kā ir pārslimojis Covid-19, kādi ir viņa hobiji un kā ir iepazinies ar savu dzīvesbiedri. Saskaņā ar “*Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā*” ir noteikts, ka par slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju tiek uzskatīta arī sabiedrībai nenozīmīgu kandidāta privātās dzīves notikumu atspoguļošana, lai palielinātu konkrētā kandidāta popularitāti.⁴ Līdz ar to šādas informācijas paušana par deputātu kandidātu iespējams var tikt atzīta par priekšvēlēšanu aģitāciju, tādējādi elektroniskā plašsaziņas līdzekļa pienākums bija norādīt auditorijai, kurš ir šīs aģitācijas apmaksātājs. Ņemot vērā, ka auditorija par to informēta netika, secināms, ka raidījumā saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[7] Izvērtējot pārbaudes ziņojumā konstatēto, secināms, ka VSIA “Latvijas Televīzija” 2022.gada 28.jūlijā izplatītajā raidījumā “1:1” vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, tādejādi, iespējams tikusi pārkāpta Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļa.

Padome, ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu, 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 116.panta 2.punktu, 117.panta pirmās daļas 1.punktu un 121.pantu,

n o l e m j :

- 1. Ierosināt administratīvā pārkāpuma lietu par VSIA „Latvijas Televīzija”, reģ. Nr. 40003080597, darbībā par 2022.gada 28.jūlijā konstatēto.**
- 2. Piešķirt administratīvā pārkāpuma lietai numuru – 18012000002522.**
- 3. Pieņemto lēmumu paziņot VSIA “Latvijas Televīzija”.**
- 4. Uzdot Padomes Monitoringa departamentam sagatavot visus dokumentus un veikt nepieciešamās darbības administratīvā pārkāpuma lietas vešanai.**
- 5. Atbildīgs par šī lēmuma izpildes kontroli ir Padomes locekle Ieva Kalderauska.**

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 41.panta pirmo daļu pie administratīvās atbildības saucamajai personai ir tiesības iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas; piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā, sniegt paskaidrojumus; lietot valodu, kurā tā spēj sazināties, kā arī izmantot tulka palīdzību, jo šī persona neprot valodu, kurā notiek administratīvā pārkāpuma process; zināt, par kāda pārkāpuma izdarīšanu tā tiek saukta pie atbildības; izteikt lūgumus; iesniegt pierādījumus un pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 41.panta otro daļu pie atbildības saucamajai personai ir šādi pienākumi: noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā; nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi; paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas, juridiskās adreses vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā; pārtraukt pārkāpumu, par kuru tā tiek saukta pie atbildības; ievērot piemēroto procesuālo piespiedu līdzekli.

⁴ Pieejams: <https://www.neplp.lv/lv/media/641/download> – aplūkots 11.08.2022

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*